

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 9. Sepem circumdedit ei. Sepes est lex Dei, quæ si cadat, intrant feræ, & vineam demoliuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

itate ac misericordia congratulemini, qui de tenebris ipsi Egyptiani multo crassioribus, vos euecauit, transevit in admirabile diuinumque lux lumen maiestatis. O quam accepta Deo forent hæc colloquia, quam vobis viles collationes, de illis igitur miscete sermones, vt Dei erga vos merita semper doctaque conferretis. Notat Rupertus Abbas Spiritum S. vocabulo dua-

virtutum dispersio, beneficiorum perditio. Ingratitudo ventus vrens siccam sibi fontem pietatis, voram misericordiam, fluens gratia. Peremptoria res est in gratitudo hostis gratia, inimica salutis. Dico ego vobis, quoniam pro meo sapere, nihil a displicet Deo, de Euang. presertim in filiis gratia. Vna enim obferunt gratia, septem & ubi fuerit illa, iam gratia accessum non inuenit, paruum locum non habet: Ea quoque de causa, notatore D. Paulo, huius sacri Philosophi penetrant, quos agere potuit diabolus præcipites in errores adeo ab omni ratione alienos: quia illos Deus illuminarat ad eius magnam cognoscendam insensibilia Deo: quæ mea sua voluntate illis reuelavit: Deo illis Rom. 1. manifestantur, at tantæ luci pares non retulerunt gratiarum actiones, tantisque ingrati beneficij Deum ciuitarunt: de quibus sic Apollolus: Non sicut Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt &c. obscuratum est insipientes cor eorum, &c. tradidit illos Deus in reprobium sensum: Eja igitur, Christiani, hortatur Apollolus, gratiam pro gratia referre Deo, tantam erga vos recognoscite misericordiam, recolite beneficia, pendite, qualem esse deceat, quam vitæ rationem eius, qui palmes in hæc vinea & Dei plantatur Ecclesia.

rum literarum & Antæ causam declarare perditionis. cuique de paradiso deportationis. Cteat ut illum Deus, & in paradiso collocavit voluptatibus, ut in quo erat: *Ignem pulchrum visis, & ad Gen. 1.9. vt, cedam suauis.* Quis causa cur eiectus de paradiso? Originem statim adfert: *Et serpens callidior erat cunctis animantibus terra.* Cur sic incipit per &? Hæc vox numquid est coniunctio, quæ subsequens neclat priori? Quid præcesserat in Adam, vt coniungens serpens vaseriem, Adam ex illam conuerteret? Exploratum est aliquid præcessisse cum spiritu S. Et addat coniunctionem. Sic dicit libi-

XII. Adam ex illam conuerteret? Exploratum est aliquid præcessisse cum spiritu S. Et addat coniunctionem. Sic dicit libi-
est inquit Rupertus. Quod antecessit, hoc erat, tempor quidam ac negligentia agendi Deo gratias, pro recepto creationis, ac paradisi beneficiis. Ego inquit hanc expendens historiam, quomodo Deus Adamum creauerit, hominem integrum, absolutum, mille perfectiouis, domisque cum natura, tum gratiæ præduntem, quod illum paradisi dominum, possessoremque firmaverit attendi diligentiùs, num forsitan homo ille tantorum recedens memoriam beneficiorum Deo omnium gratias redderet largitori, in genua procumbens tantum domi agnosceret, coleretque magnitudinem, & hoc non inueniens, sic infero, Indubie omnium hic homo deuorum pariter naufragium, paradisi possessione exterramabitur, & verum iustitiam vaticinium rei probauit euentus, huic namque negligentia, virtuali ingratitude, vidi continuo subintrari serpentis astutiam. Quamuis vero hæc subintrat, & hominis copulatur ingratitude, & agendi Deo gratias annectitur societate, actum est de illo, ad ruinam casumque properant Dei magnifica beneficia: tantam enim meretur ruinam hominis ingratitude, vt Deus manum retrahat auxiliare, & marum tactura donorum, in memor ille patiarer.

D. Aug. Audiamus de hoc D. Aug. Scio namque quod ingratitude multum tibi displiceat, quæ est radix totius mali spiritualis & vrens quidam desiccans, & vrens omnia bonum, obstruens fontem diuina misericordie tua super hominem, quæ & mala mortua tam occurrunt, & vna iam opera moriuntur, & vitæ non adipsentur. Addamus D. Bern. Ingratitudo inimica est anime, occinatio meritorum, D. Bern.

§. 9. Sepem circumdedit ei. Sepes est lex Dei, quæ si cadat, intrant fera, & vineam demoluntur.

Epem circumdedit ei. D. Hier. per sepem intel-
telligit Angelorum custodiam, secum dum il-
lud Zacharie: *Circum labo diuinum meam ex Mach. his, qui militant tibi.* D. Ambr. Animam interpre-
tatur protectionem. Nec his contradico. Verum In c. 20. D. Hieronimus & D. Chry. per sepem, legem capiunt Luc. 1. 2. diuinam, quæ in Sacris literis per sepem, tenet contra nos, & vallum exprimitur. N. transgressionis termi-
nos quos posuerunt pa. vs. in. Exilluntur sepimentum 39. In c. in vinea, vt palmi es, pampini, racemi luxuriant. 21. Matt. tes, fructusque conferuntur, ne illam animalia Pro. 22. contingant, ne à vitatoribus decerpantur. En, cur 28. tibi Deus mandata legesque præscripsit, vt te tibi custodiat, & quicquid virtutis habes aut me. Lex Dei ritij factum te tumque conseruet. Hæc enim tan-
to erunt scruiora, quanto à te Dei lex diligentiùs fuerit obseruata. De hoc te Spiritus S. admonuit. *Custodi mandata, & custodient te.* Obij-
stodit. Pro. 6. 23. dies,

das, quis quem ferat? Omnes conclamant: custodit Dux castrum attamen & aequè verum est, ipsum castrum Duceum tutum, saluamque custodire: tantoque eitis omni periculo liberior, dormietque securior, quanto fuerit castrum & seruatum diligentius, & propugnatum animosius.

Clarior autem hoc nobis explicat sermo diuinus, historiam referens Adæ Protoplastæ. Creauit illum Dominus vt vineam palmicibus vberimis fecundam, mille botris grandiam. Vineam, anima erat, cuius potentia, palmites, virtutes vix suauissimæ, vt autem vinea illa, diligentius illata seruaretur: *Sepem circumdedit ei.* Legem nempe ac mandata sua: *Deus ab initio constituit hominem. Ecce adiecit mandata & præcepta sua, si valuerit mandata seruare, conferet in adam. nobis te.* Attende o homo hanc tibi legem piam.

II. Probat in adam. Eccl. c. 15. 34. 7. 12

scribo, hoc tibi castrum configno petrosolan, quamdiu illud seruaueris, securus dormies: mandata custodi, & ipsa te tibi custodient: Sicque conuigisse cernimus. Accedit diabolus, feta bestia, vineam studet subintrare, hanc Dei videt sepem, legem erectam, quam homo vigilanter custodiebat, ingressus non patet, quid agit? illam demoliiri intendit, huic omnem adhibet curam, vt hanc homo legem infringeret, ex vetito ligno Deo inobediens veleretur. Mandatum transgreditur, & ilico liberum adeo reperit ingressum, vt omnem vineam huius & ditraherit, macerem, & fecundam eius deualtat, euerteritque venustatem, miserè deperit.

Nec absimile huic contigit Dei vineæ: quando namque eam de Aegypto transtulit, & ad terram duxit promissionis, tot florabat fecunda palmicibus, tot vuis grandia, tot racemis luxuriosa, vt summum ipsis Principibus, terrarumque Regibus, quæ viâ carpeat iter, horrorem metumque incuteret. Metu percussit Rex Balaam, illam opprimere, eius infringere fortitudinem, commaculare conatur pulchritudinem. Huic suæ intentioni congruum ad se citat Balaam oriolum, vt ille vineam suis maledictis perstringeret, præstigiisque dirueret. Opus Balaam aggreditur, at sepem vidit adeo fortem ac omni ex parte munitam; vt nullum effringendæ sepius aut vineæ evertendæ posse iudicaret valere præstigium: quinimo vocem attollens admiratuique exclamat: *Quam pulchra tabernacula tua Iacob, & tentoria tua Israel. Ecce cuius fortitudo similis est Rhinocerotis.* Deinde sepius mutato loco, circumspectens oculos, num per

III. Ita sepe audios præferuatos laudat Balaam Num. 24. 30.

hanc, nunc per illam pateret partem ingressus, integram vindique, illa sanque vineam adiuuatus, sic Regem huic alloquitur. Rex potentissime, frustra conaris vineam eructere, sepe mandatum Dei seruetur illata, integra, absoluta. Si eius præteritis ruinam, huic primum adlabora, vt illud eueruat sepimentum, ad hoc nertios omnes intende, vt eius ipsi deleant custodiam. Quis ille modus? Verbis tuis egrediantur forma mulieres elegantiori quæ illos ad peccatum libidinose prouocent, quo patrato tota hæc legis diuinæ spes collisa corruet, quæ munitur, & eorum ilico videbis extermium. Nec fallax vaticinium, Iudæis enim peccata labentibus, cum mulieribus impudicè scortantibus tanta inter illos strages inciditur, tantumque sumitur de reis supplicium, vt ex Principibus vniuersæ primarijs, ad viginti duo millia vno die mortui ceciderint, nisi veteri Phinees Dei zelozelus, & sanctitate non vulgari notissimus, tanta se cæteri medium interposuisset, de toto erat populo conclamatum: *Stetit Phinees & placatus est Deus.*

Quod & altera vice huic vineæ contigerat: sepe namque intacta, lege diuina custodia serua gaudere, in expugnabilis, & ab omnibus tua munitis: attamen hac dilabente, dum autem adorant constabile, viculum vt Deos effertur, aditus aperitur, quo cateruatum intrunt, eades. ruina, mala omnia: *Si non Moyses electus eius fuisset in confectione in conspectu eius.* Alia litera legis: *Si non Moyses fuisset in ruptura muri.* Metaphora sumitur ab hostibus corona vrbem cingentibus, se notent ex parte quadam, magnam parietis fragmentum corruere, exemplo cuncti urinatim accurrunt, vt vrbem per hanc muni rupturam victores ingrediantur. En vobis propono Synagogæ interitum: quo etenim die munitis ille corruit, legis diuinæ euersum est sepimentum, vidit Moyses, cum L. 20 in montis cacumine familiaris agens, omnia turmam mala, velut conglomeratos inimicos, eo velocius tendere vt illum intrarent pestem, famem, gladios, cæces, omnia: *Quasi rupto muro ne possit irruere.* Festinante, vt ait tum Moyses stetit in ruptura muri. Stare phrafi scripturali, Oratio significat, q. d. vt inimicos vidit per hanc muni rupturam ingressum parate, testinus se opposuit, feruentissime orationis gladio percinctus, qua sic Deum obsecratur. *Is me Domine, hi ruant in inimici: Aut demito eis hanc noxam, aut si non fau, dele me de libro tuo, quem scripsisti.* q. d. Huic ego me periculo expono, si imperium faciant inimici.

Harb... & per... Eud... 31... 32... 33... 34... 35... 36... 37... 38... 39... 40... 41... 42... 43... 44... 45... 46... 47... 48... 49... 50... 51... 52... 53... 54... 55... 56... 57... 58... 59... 60... 61... 62... 63... 64... 65... 66... 67... 68... 69... 70... 71... 72... 73... 74... 75... 76... 77... 78... 79... 80... 81... 82... 83... 84... 85... 86... 87... 88... 89... 90... 91... 92... 93... 94... 95... 96... 97... 98... 99... 100...

ciam primū oportet, prosterant, ne superent, me collant. Ut vi eo non insipiens hoc egit, alterum Regem imitatus, cuius cum hostes gravissima vrbem premerent oblatione, & iam magna ex parte collabente muro, ad ingressum cōtingerent, ilico reginæ Helene statuat hanc rupturā opposuit, quā nōverat ab inimico rege summa coli veneratione; q. d. lanceæ, spicula, gladii, in cetera, damnaque omnia, quæ hac mura aperta in nostram prosilierunt ruinam, hanc pius necesse est Helene venerandam diruant imaginem. Sic se Moyses opposuit obicem In ruina muri.

Hinc lucem accipiunt obscura, quædam S. historia verba. Descendens de monte Moyses, post erecta opera Aatonis, populo mouente seditionem, auream viculi statuam, denudatum vidit populum, inermem, qui nec hostibus restite valeret etiam infirmis. *Videas ergo Moyses populum, quod esset nudatus, spoliatum enim cum Aaron propetea ignominiam feruis, & inter hostes nudum constituerat.* Quæ hæc populi nuditas bene restituit incedebat, imo & vestibus fagebat orationibus, festiuoque cultu, ita vt ipse Moyses de plebis ægens remedio, hæc primum ex Dei iniungit præcepto, pretiosas illas exuat vestes.

Nunc deponere vrbium tuam. Non de ornatu corporis loquitur materiali, sed de virtutibus, viribus ac robore hostibus resistendi, hoc indicat: *Inter hostes nullum constituerit*: hoc enim fit, disrupta legis diuinæ sæpe; exponit scilicet velut sine sæpe vineam, patulam vulpibus, lupis, canibus, iumentis, hominibus ita omnibus facilis patet ingressus, vt boues diripiant, perdant vineæ venustatem, rapiantque fecunditatem. Audiamus & credamus Deo idem confirmanti; tanto vrbem tempore floridam fore conseruandam, quanto sepes, lex diuina, intemerata, inconculsa, saluaque seruetur; tu nemo sibi de hostium timeat incuribus, nemo famem; pestem, morbos timeat; qua tamen hora hanc corruisse videtis confestim acervatim cuncta conuolabunt.

Quod si non audieris vocem Domini Dei, ut cunctis facias omnia mandata eius &c. Muret Dominus super te famem & esuriam, & pestilentiam & inimicos &c.

Hæc autem omnibus ira erat in confesso, vt & ipsi Gentiles hoc probè noscent infideles. Dum Holofernes apud Bethuliam, castra metaretur, bellum cogit concilium, quo illam intercipiat. En prodit in medium Achior Dux iudeus, suffragium suum daturus: Domine mi, hoc tibi exploratum velim, hæc ciuitatem nos muniri vello,

quod præ oculis cernis sed altero omnino, tempore lege Dei sui: Noueris prout e, quameiū inconculsam hanc populus Dei sui legem seruauerit, nullus sibi perfruat hostis, licet eorū in struētimus, sibi posse in eam viam vi patefacere, eamque sibi subiugare: si vero hæc eueratur, si concedat, in offenso pede patebit ingressus hostibus quibus nulli vrbibus sunt factiores. Proinde hoc meum sit iudicium, hoc consilium, non hoc tuium primum sit studium, vt muri situm explores ciuitatis, sed quā stricte, & inuolante sepes legis diuinæ custodiatur, sicut enim disrupto muro facilem tibi spondero potes ingressum, si si manserit integer, in cassum machinas admovebis. *Si non offenso populi huius coram Deo suo, non poterimus resistere illi.* Habes hic sepe illam fortissimam, quæ ciuitates, quæ regna custodit, Dei legem, cuiusque mandata custodit. Quid credis, ingressum hostibus patefacere, nisi peccata, quibus sepes aperitur: Regnum a gente in gentem transferitur propter iniustitiam, & inuarias, & contumelias, & varios delos.

Circa hoc accuratè dicitur D. Hieron. *Quis ingressum patefecit. Medis & Persis, vt regnum ac monarchiam inuaderent Babyloniæ? nisi sacrilega Regis impiissimi Balthassar crimina, & quas Daniele xarar terdiores patris & auisui Nabuchodonosoris impietates: Quis otium & reos aperuit in regnum Medorum ac Persarum nisi Darius nefanda seclera, superbia, arrogantiæ populique iniquitates. Quis viam stravit Romanis, vt nullo resistente monarchiam occuparent Grecotum, nisi eorum iniustitiam, eorumque non toleranda crimina, quibus Dei populum persequerentur eorum plurimos, vt Machabæos crudeli necce interimendo; Luciferina superbia, quæ & ipsi collo inferre arma præsumebant, vt de superbo Nicanore sacrum testatur eloquium. Ne credideris, monet D. Hier. hæc esse nostrorum hostium potestatem quæ tot malis affligimur; non sunt hæc nostrum hostium arma quibus impugnamur, sed peccata nostra, quibus Dei mandata, sepeque conculcamus. Hæc illis vires ministrant, hæc annos addunt, hæc nos enervant, vt nec illis viribus destituti valeamus resistere, illi vero polleant potestate & quidem tanta, vt si perbi premant colla Christianorum. Peccata nescis barbari fortiores sunt, nescis vrbis Romanæ superant exercitus. Infelices nos, qui tantum Deo despicimus, ut per rabiem barbarorum illius in nos ira descendat.*

In visionis illis mysticis. Daniclis de hircu legimus captarum, sub quo Grecotum intelligimus Imperatorem Alexandrum cognomine magi. *unt*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

24.
174.42.
A.
L.4. Epist.
33. ad Co.
Paniam
Impe-
ricom.
IX.
Hoc late
probatu.

Robur datum est ei pro peccato populi. Quo effe-
ratus est, Deique populum non audita prelit so-
ritate. Quis dedit in direptionem Iacob, aut
Israel vastantibus? Nonne Dominus cui peccavimus.
Non Babilonius nos deus? At non Chaldaus de-
molitur, sed peccata nostra depriment, quae viam
hostibus patefaciunt, aperuntque Iamam ingres-
suris.

Parum refert, inquit D. Gregor. numerosissimos
conferri ab Imperatoribus exercitus, si pec-
caus grauentur innumeris, si inuultitas committant
quotidianas: haec enim scelera iter applasant ini-
micis in ipsas medias militum legiones, etiam hor-
rillimas, munitissimas optimoque ordine constitutas.
Hanc nobis veritatem crebro scriptura testatur,
historiae asserunt prophanae: quinimo & nostrae
nihil apertius eloquuntur. Quis viam stravit Go-
this in Hispaniam populo barbaro, genti ferocis-
sima. Quis peccata populi plurima? Ac postmodum
quis totam illam ruinam deiecit eum? Mauri subin-
trantur ex Africa tanta belli facilitate, ac Marus
prospero successu, vt infra triennium, vel vt di-
cunt alij infra menses quatuordecim, Andalu-
ziam ingressi totam illam regionem occuparunt, suoque
adiecerunt imperio, quod fidem excedit, nisi pro-
fana morum dissolutio, quibus pessimis a planta
pedis, usque ad verticem male sana Deo displice-
bat, ab ipso Rege D. Rodeneo, usque ad iussum
totius plebis hominacionem? Quid conquerimus
omnes eius ciuitates adeo vastatas, solo tenuis e-
uerfas? Quid desumus tot huius vineae palmites,
prius tot botris granidos, fructibus vitisque su-
uissimis spolatos? Quid desumus tot illustre sa-
miltas, tot praecelara stemmata, quibus nec clarus
superest in pariet? Quid ingemisimus tot inculta
palatio, tanta prius splendentia celsitudine tantis
luperba gaudijs, hisque omnibus, illam misere,
denudatam? Quis v. an tanta patefecit pauper-
tati, ignominiae, sterilitati, decidetiae, rerum om-
nium penuria? Non aliud queramus, peccata no-
stra sunt, crimina nostra accusamus; haec Dei
legem, haec vineae sepe disparant, illis modo
viniuis temporibus, & in haec incilimus saecula,
de quibus planctus ille Osee verificatur; *Maledi-
ctum est mendacium, & homicidium, & furtum, &
adulterium inuindatus, & sanguis sanguinem te-
ngit.*

Of. 4. 2.
67. 25.
Ist. 1. 10.

Notissima haec & crebro repetita D. Jacobi
sententia, multas patitur explicationes. *Quicumque
totam legem serauerit, offendat autem in vno, fa-
ctus est omnium reus.* An non est illa conueniens;
quae ait: quod ob vnum a te contra Dei commul-
sum peccatum, vnum solummodo transgredien-

do mandatum, alia licet obserues, aeternae subij-
ctis damnationi, cui etus expositus malis ac-
damus, porta pate facta per quam in domum coe-
lestem irruant, pauperas, calamitates, morbi,
lites, infortunia? Metaphoram sumit ab eo cui
est pomarium, seu cundissimum, omnigenis arbori-
bus confutum, quodam Dominus subintrat die,
& ecce aduertit pyrum raris, folijsque destitu-
tant, expauit, inignoscat inquit mihi Deus, vnde
tantum mihi infortunium. Quae tanti causa dis-
pendij? cum saluum sit sepimentum. Alio represen-
tur die, & optimam reperit periculum, fructibus
orbata, vehementius obstupescit summa pteon-
de diligenter sepe perulstrat, & circa angulum
aditum patentem deprehendit. Heu mihi, Hac
mihi omne aduenit nocumentum, Hac subtra-
rent fere, hac fiores, qui arbores fructibus spo-
lia unt. De te non fabula, sed veritas narratur. Est
tibi domus opibus affatus diues, prospera, fa-
cunda est salus integra, dignitas primaria, & ecce
die quodam tibi multas mercator pecunias depre-
datur, altero tibi subinergitur nauis, tibi nihil mi-
nus cogitantis grauilima intendit; demum
tibi vnicus isque vita charior emoritur filius, tua
spes vnica posteritatis. Quid hoc? quae tot mihi
damna iruerunt? Causam ignoras? sepe obam-
bula, scrutare num forte nescis quos aut aridum
deprehendas, & in ea aliquid esse destructum.
Num alterius vxorem ad peccatum licetate
prouocasti? Num infuaticationem per ellam donas,
minisce propulisti? Num fallum cuiuslibet inuam-
tum? Num graui proximum tuum iniuria deprel-
sisti? Totam vigili oculo circumspice sepe.
Heu pater mi! me tali die in illud recordor ceci-
disse peccatum, hoc a me paratum esse facinus.
Ne igitur obstupescas, quid enim miraris, quod
destituta sepe, subintrat, qui tuarum decipat
fructus vitaeque vinearum?

Hoc impiissimo dixit Sauli Samuel: et tunc XII
hic se malis rex dolebat circumuolutum, quae tunc Sauli
matrim in eum iruerant, ac in tantis redegerant tunc
angustias, vt quo se mit venter, ignota, r-
viam motumque quarit, quo Samuelli loquatur. *legem
Quid quaeris? Rex i felicitime? Heu pater mi, quae
oia comedo, premunt me mala. Coarctor nimis, si-
quidem Philistin pugnant aduersum me. Te malo i-
ficere natura, quid miraris, tantis in donum tunc
ingressum patere calamitatibus. Quia non obedisti
voci Domini, idcirco haec patieris. Etc. Quinimo &
hoc indicabat flagitio ille Semet, Dauidi inuio-
sus Qui licet impudens, vera tamen loquebatur,
dum rex discalceatus, operto capite lugens ac
strens exiens Hierusalem a facie filij sui Abiathae,*

174.42.
A.
L.4. Epist.
33. ad Co.
Paniam
Impe-
ricom.
IX.
Hoc late
probatu.
XII
Comp-
tate v
Christi
acum
cum m
abus G
niam.

ad deferta secedebat: Ecce premis te mala tua, quia vir sanguinum es. O vinea. Sancta Ecclesia catholica, quanta te clade fetores epopulantur bestia: licet mihi de te profati: Vindictam enim omnes qui per te regrediuntur viciam, singularis ferus depastus est eam. Que Turcarum persecuti nos: quales impetus hereticorum? que laici es, pelles, damna: qua via subintrant? cecidit sepimentum:

De fructu omnes sepes eius, destruxisti maceriam eius. Nostri permisit Deus sceleribus, suae legis. coheret maceria. Quis nisi coecus, conspicit hanc Dei legem inter nos esse dissipatam? Quis non altius attendit, quam liberi, & exleges viuimus? Ad bolum (a) cadit illa Dei contra populum suum per Auos Prophetam, super eos condigna querela: Transite in Chanaan & eridite, & vide te in Emath magnam, & descendite in Gerb Palistinorum, & optima quaque regna harum, si latior terminus eorum, terminus vestro est.

Firmius teneo, hunc esse sensum legitimum, quod intendet populum suum acius reprehendere, quod sine lege, sine termino viveret, dum le quique quo cumque aut posset, aut vellet latius extenderet. Chanaan Babylonia est, Emath Antiochia, Gerb terra Philistinorum: aut igitur. Oculis vestros per omnes illas infideles, barbarasque circumducite nationes, scrutamini, diligenter inquirete, num quis inter eos sic sine termino vivat, omnique ex cussa lege, similis vobis degat moribus dissolutus. Illos vobis proponite quam stricte sibi ab inanibus falsisque Dijs leges cuculiant constitutas. Et vos modo considerate

XIII. Turcas quam mordicus Mahometis obseruent instituta: Chineses obsecrate, quam sincere suis obediunt idolis, quam ex animo de illorum agant obsequio, vt illis proprios litare filios minime perhorrescant. Respondete mihi, num alia sit Respublica, quae posita sibi legum terminos, sic effrene, vt Chreutiana, transgredatur. Interrogo vos, num Regem nouerimus, cui minor praestet obedientia, quam ipsi Deo? Exploratum est, in nullo hominem minori timore ac conscientia turbari, quam in Dei contemnendis institutis: Videte si sit latior terminus eorum, terminus vestro. O sepes Dei, o dissipata sepes, o destructa vinea nostra! Domine Deus visitatione conuenerit & respice de caelo, & vide, & visita vineam istam, & perice eam, quam plantauit, de caelo tuo.

§. 10. Ob destruatam sepe, destruitur Sicheam, & ob eandem in domo sua à iacob erectam, & ipse quoque conseruatur, hoc quoque postulat Dauid, dum legem Dei vult custodiri nimis.

Putinum refert, nobisque maxime necessarium sepe illam diuinae legis conseruari inuolaram, & sicut illa destructa, porta patens aperitur intradis inimicis, vt quidquid in ciuitate aestimatur (pium, depredeatur: ita quoque eadem conseruata, aditus occluditur, sic vt sciamus intrare posse neminem. Accurate plus satis haec praedictis verbis Itias exposuit: Quis dedit in direptionem Iacob, & Israel vastantibus. Nemo cui peccauimus. Quam in coniecio, cum populum duplici illo glorioso nomine compellet eorum patris clarissimi: qui natus vocatur Iacob, postmodum autem à Deo nominatus Israel, in memoriam reuertit historiam illam de Iacob, quando & altera vice nomen ei confirmat Israel. Nemo non nouit quid Iacob contigerit, quando reuertus de Mesopotamia, sobole duodena, ac filia Dina paterfamilias in terram peruenit Chanaan. Ad urbem accessit Sicheam; Dina vero feminea curiositate iuuenis, ingressa est ciuitatem, illius regionis mulieres, carum in artibus pompam, in moribus compositionem, modumque spectura. Impudicos in eam oculos contexit Princeps Sicheam, Hemor Regis filius, in eius exarsit concupiscentiam, vt raptam virginem violauit. Perisimè hoc fratres acceperunt, nominatim Simeon & Levi, & multis alijs interiectis locuti sibi familie turbis, tanta concludunt sumere vindictam iniuriae, nec tantum permittere facinus inultum: vt leones ignem, flammisque spirantes, nudatis gladijs, tam horrenda ciuitatem strage sunt depopulati, vt Regem ipsum, eiusque filium, omnesque masculos interemerint, cunctas sint opes deprecati, mulieres, puerosque ad infamam damnant coegerintque seruitutem. Horribile stragemata. In quaestionem modo, non vertamus, vtrum licite, an illicite, num bene, num male, de quo alibi egimus.

Hoc me rapit in admirationem, qua ratione duo illi iuuenes Simeon & Levi, licet coniunctis sibi turmis pastorum, patrique famulorum, urbem ingredi potuerint; regem, ac Principem omnemque masculum trucidare, urbem deprecati: praesertim, vt notat D. Aug. cum Simeon

26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

